

FORRÁSOK

FORRÁSOK

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXIV. évfolyam 8. szám, 2020. Augusztus

AZ ENERGIAHATÉKONYSÁGOT
NÖVELŐ BERUHÁZÁSRA KÉSZÜL BORSZÉK 2.

EGY ÚJABB MÉRFÖLDKŐ
LAPUNKNÁL 3.

HELYHATÓSÁGI VÁLASZTÁSOK
LESZNEK SZEPTEMBERBEN 5.

CSALÁDBARÁT TURISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOK

A tanúsítványok átadása. A képen balról jobbra: Mailat Alexandru, Fazakas Anna, Sanyi medve, Kolbert Tiinde és Márton Júlia

fotó: Pethő Réka

Családbarát minősítést adományozott a Hargita Községi Fejlesztési Társulás 52 Hargita megyei vendéglátósnak: szállodák, panziók, éttermek vehették át Székelyudvarhelyen a Family-friendly – Családbarát tanúsítványt. A szolgáltatók a Harghita Községi Társulás által megfogalmazott kritériumrendszernek kellett eleget tegernek, melyek a biztonságra, higiéniára és gyerekbarát szolgáltatásokra vonatkoztak. A feltételeket a helyszínen ellenőrizték. Borszéken három egység pályázta meg és vehette át a tanúsítványt: a Bella, a Favorit Ferice és a Kerek panziók.

A tanúsítványok átadása ünnepélyes keretek között történt. A szervezők a média képviselőit és turisztikában érdekelt szakembert ill. bloggert hívtak meg az eseményre. Bíró Barna Botond, Hargita Megye Tanácsának alelnöke arról beszélt, hogy a

helyi értékeket kell európai szinten eladni. Nem kell nekünk sem Svájc, sem Tirolhoz hasonlítani, „csak” a szolgáltatásaink szintjét az ottanira emelni.

Borboly Csaba elnök elmondta, hogy minden megyei beruházás valamilyen mó-

don a turizmust is támogatja. Egy fejlett infrastruktúra könnyebb elérhetőséget, több látogatót jelent.

Răzvan Pașcu turisztikai blogger, aki többször is felkereste és családjával is hosszabb ideig tartózkodott Székelyföldön, a megye turisztikai lehetőségeiről beszélt nagy elismeréssel. „A nagyváros betonszürkéje és zaja után jótétemény a zöld ezernyi árnyalata és az erdők, hegyek, tavak csendje”. Ezt a kincset kell elérhetővé tenni a turisták számára, a román turisták számára is.

(folytatás a 2. oldalon)

AZ ENERGIAHATÉKONYSÁGOT NÖVELŐ beruházásra készül Borszék

fotó: Rédei Botond

A közvilágításra elhasznált energiamennyiség több mint 80 százalékát spórolja meg Borszék, amint megvalósul az a korszerűsítési program, amelyet júliusi soros ülésen hagyott jóvá a helyi képviselőtestület.

A beruházás révén 680 új LED lámpatestet vásárol az önkormányzat, amelyeket a jelenlegi oszlopokra szerelnek fel a régi lámpák helyére. Az új világítótestek teljesítménye 22 kw-70 kw között mozog, éves

energiafogyasztásuk pedig 19077 kw, ami 86 százalékkal kevesebb, mint a jelenlegi működő rendszer éves fogyasztása. A hatékony működtetést a modern távvezérlési rendszer is segíti majd, amit ugyancsak a pályázat részeként szerelnek fel.

A pályázat összértéke 1,034 millió lej, amelyből közel 500 ezer lej a vissza nem térítendő támogatás összege, a különbözetet az önkormányzatnak kell állnia.

A környezetvédelmi minisztérium által

finanszírozott pályázat révén az önkormányzatok a közvilágítási rendszer felújítására kérhetnek támogatást Bukarestből. A szakminisztérium még április elején hirdette meg többéves programját, melynek során a Környezetvédelmi Alapon keresztül hívhatnak le forrásokat az önkormányzatok a közvilágítás modernizálására. Ebben az évben összesen 320 millió lej áll a települések rendelkezésére.

Rédei Botond

(folytatás a 1. oldalról)

A járvány, mely az egész gazdaságot és ezen belül a vendéglátást is alaposan megrázza, Hargita megyének új lehetőséget jelent, hogy természeti értékeivel ide vonzza a látogatókat. Kínáljuk helyi termékeinket, saját ételeinket, italunkat, és lehetőleg javasoljunk napi programot a vendégeknek – tanácsolta.

A házigazda Septimia Hotel, megszívvelve a tanácsot, nagyon finom helyi különlegességgel szolgált: a karajszeletek fölötti sajtos palacsintán a tejföl a Hargita havát jelképezte.

A rendezvény után mindenkit a Mini Erdély Parkba invitáltak.

Kolbert Tünde

AUGUSZTUSI TANÁCSHATÁROZATOK

Július végén (lapzártá után) fogadtuk el a következő határozatokat:

A 61-es határozat jóváhagyta egy 894 négyzetméteres terület köztulajdonba vételét és betáblázását. Az Emil villa alatti és melletti területről van szó, ahol a felújítási munkálatok javában zajlanak.

A 62-es határozat jóváhagyta a Vízszolgáltató vállalat 10%-os vízvesztését és 3%-os veszteségét a szennyvízrendszerben. A döntés alapjául egy 2006-os, illetve 2007-es törvény és rendelet szolgál.

Augusztus közepén elfogadott határozatok:

A 63-as határozat 29 köbméter fa

licitálását hagyta jóvá, 180 lejes kiindulási árral. Csak kereskedelmi cégek vehetnek részt az árverésen.

A 64-es határozat 50%-os adókedvezményt hagyott jóvá épületekre azon cégeknek, amelyek a vírusjárvány miatt szüneteltették tevékenységüket. A kéréseket szeptember 15-ig lehet letenni.

A 65-ös határozat anyagi támogatásban részesíti a római-katolikus egyházat 25 ezer lejjel, az ortodox egyházat 10 ezer lejjel. A kért támogatás tüzelőanyag (pelet) beszerzésre szükséges.

A 66-os határozat a város költségvetését módosította. Hargita Megye Tanácsától

kaptunk 200 ezer lejt, ami a Kezelőközpont bútorzatára fordítandó. A Kormánytól kapott 15 ezer lejt árvízvédelemre, a ROMAQUA GROUP Rt. által adott 50 ezer lejt tűzoltóautó vásárlásra fordítjuk.

A 67-es határozat jóváhagyta Puskás Erzsébetnek (Összekötő utca 4 szám), hogy megvásárolja a lakóházához tartozó 240 négyzetméter területet.

A 68-as határozat alapján beruházásos értéknövekedés történt 7 villanyoszlop és a hozzá tartozó testek valamint ledes égők felszerelésével, mintegy 777.955 lej értékben.

Farkas Aladár

EGY ÚJABB MÉRFÖLDKŐ LAPUNKNÁL

Több mint 20 évnyi áldozatos és fáradhatatlan munka után felelős szerkesztőnk, Kolbert Tünde lemondott tisztségéről.

„Komolyan venni az életet nem azt jelenti, hogy minden időnket meditációval kell töltenünk, mintha a Himalája hegyeiben vagy a régi Tibetben élnénk. Modern világban élünk, dolgoznunk kell megélhetésünkért. Ennek viszont nem kell együtt járnia azzal, hogy legyen egy munkaidő alatti életünk, amikor nem próbáljuk megérteni az élet értelmét, és legyen egy másik, amikor igen. Az a feladatunk, hogy megtaláljuk a helyes egyensúlyt, a középútat, hogy megtanuljunk, nem szabad túlzottan elfoglalnunk magunkat felesleges dolgokkal, hanem egyre egyszerűbbé kell tennünk életünket. A modern élet boldog egyensúlyának kulcsa az egyszerűség.” idézi Kolbert Tünde *Elmélkedések életről-halálról* című rovatában a *Források* 2000. nov., IV/11-es számában. Megfogadva saját tanácsát, idén augusztusban felelős szerkesztői tisztségéről lemondva szerkesztőként, korrektorként segíti tovább lapunk munkáját.

Több mint 20 évvel ezelőtt, mikor csipkerózsika-álmából ébredezett városunk, Tünde (sokunk Tündi nénije) egyike volt azoknak, akik felrázták ezt, az oly sok szempontból szunnyadozó települést. Az 1998-ban elindított *Források* havilap egyik szerkesztője, majd későbbi felelős szerkesztője aktívan részt vett a város kulturális életének felpozíciójában. Ezt a megálapítást mi sem támasztja jobban alá, mint az első Borszéki Napokról, 1997-es rendezvények címen írt, 1998. januárjában megjelent beszámolója: „A „Borszéki Napok”-at hagyományteremtő szándékkal immár másodszer szervezték meg. Ez a rendezvénysorozat elsősorban nekünk, borszékieknek szól. A részvétel jobb volt, mint az első évben, de még mindig nem érződik, hogy ünnepel a város. Kár. Talán a következő évben.”

Ezen aggályaira a városunkban megfordult neves színművésznő, Kilyén Ilka így válaszol: „Kedves Tünde! Még egyszer szíves elnézését kérem, hogy csak most írok. [...] Mennyi kedves szeretet! Mennyi

vívódás: hogyan és mint kérdések s az azokra adott válaszok... Mind-mind azt mutatták, hogy Borszéken az ott élő magyarokért aggódó, tenni akaró értelmiségiek élnek. Még ha nem is látványos az eredmény (mondják ők). (Kilyén Ilka: *Levél Tündének, Borszékieknek és borszékieknek*, in. *Források*, 1999 febr./III-2.sz.)

Kolbert Tünde nemcsak kulturális, hanem politikai kérdésekben is állást foglalt: „1989 decemberében megtörtént a román csoda. Ezután már mint egy kártyavár omlott össze a dicső szocialista tábor maradéka. Félévszázad kommunista diktatúráját söpörték el az akkori események. Nehéz, ellentmondásos évek következtek, sajátos demokráciánk vajúdott és botladozott, és mi lépten-nyomon tapasztalhattuk, hogy a szabadságnak ára is van és az áhított piacgazdaságnak igen szigorú, könyörtelen törvényei vannak. De az eltelt tíz esztendőben valami kétségkívül elkezdődött, visszaút, reméljük, nincs.” (Tíz év demokrácia, in. *Források*, 2000. jan.-febr.; IV/1-2.sz.)

Sőt, mi több, mikor annak ideje volt szavazásra buzdított: „Mindezek ellenére szavazni kell. Nem tudok egyetérteni azokkal, akik megkérdőjelezik a választás értelmét. Igaz, nekünk, kisembereknek kicsi a mozgásterünk, de mégis a mi szavazataink alapján alakulhat a jövő. Sorsunkba csak úgy tudunk beleszólni, ha választunk a kínáló lehetségek között. Ha nem megyünk el szavazni, akkor ugathatunk, mint kutya a Holdra [...]” (Választás előtti

morfondír, in. *Források*, 2000. nov. IV/11.sz.)

A nők társadalmi helyzete sem került el figyelmét: „Ma már bátran elmondhatjuk, hogy egyenlőek vagyunk a férfakkal. Sőt „Egyenlőbbek”. Mindent megengednek nekünk, de főleg azt, hogy sokat, jól és eredményesen dolgozzunk, akár két műszakban is – és persze, csak úgy mellékesen vezetjük a háztartást, neveljük gyerekeinket, őrzük a családi tűzhelyet. A hagyományosan női feladatokat el sem vitatják tőlünk. A nők helyzete – véli Jacques Séguela – az utolsó harminc évben többet változott, mint az eltelt évszázadok során. A nemek harca véget ért, és véget ért a fizikai uralmon alapuló férfiuralom is. (Nőkről – Nőnapra in. *Források*, 1999. febr./III-2.sz.)

A szó klasszikus értelmében vett értelmiségiként a lap fennállásától kezdve változatos témákról írt, tudósított, önkéntességet vállalt. Szinte kivétel nélkül, mindegyik írása tartalmaz egy mély gondolatot, ami ennyi év távlatából is aktuális, megszívlelendő. Példaként álljon itt ez: „A nagy család felbomlásával fellazulnak, szinte eltűnnek az egykor oly szigorúan betartott szabályok... És kezdünk türelmetlenek lenni az idősök óvatossága, meggondoltsága, netán lassúsága miatt. Rosszallóan csóváljuk fejünket a fiatalok harsánysága, merészsége, újító kedve [...] láttán. Ismét kedvenc vesszőparipámon lovagolok: türelem, megértés, tolerancia – hisz mindenkinek van egy hely a Nap alatt. És az életkor önmagában nem érték, adva van, akár a szemünk színe. Éveinkkel lehet jól „gazdálkodni”, de el is lehet őket pocskolni.” (Kolbert Tünde: *Mindennapjaink*, in. *Források*, 1998. febr./3.sz.)

Egy biztos: Tündi néni jól gazdálkodik az éveivel. Ha ezt más nem, a több oldalnyi anyag, (ami a *Források* hasábjain tollából megjelent) és a több száz oldalnyi írás (melyet felelős szerkesztőként gondozott, csinosított) bizonyítja. A szerkesztőség nevében köszönöm eddigi fáradhatatlan munkáját, és reméljük, hogy még hosszú éveken keresztül lesz alkalmunk együtt dolgozni!

Móga Renáta

VANNAK VIDÉKEK... BORSZÉKEN IS

fotó: Móga Attila

Az idei nyári programkínálat a járvány okozta helyzet miatt igencsak megcsappant kis városunkban is. A jól ismert rendezvényeket (Nosztalgia Napok, Borszéki Napok) ugyan nem lehetett megtartani, a nagyérdemű közönség azonban mégsem maradt csemegézni való nélkül, hiszen augusztus elején a Rally Raid kupát, augusztus végén pedig a Vannak vidékek című zenés-verses estet tekinthették meg az érdeklődők.

Bogdán Zsolt (többszörös UNITER, valamint Jászai Mari-díjas) kolozsvári színművész, a kicsiknek és nagyoknak is jól ismert Kaláka zenekarral karöltve augusztus 23-án Kányádi Sándor költeményeit szövegezte meg a Hármasliget színpadán.

A Vannak vidékek című zenés-verses est a járványhelyzetnek megfelelően sza-

badtéren kapott helyet, szigorú óvintézkedések betartásával: az előre kihelyezett székek közti távolságok, a maszk kötelező viselése már-már utópisztikus látványt keltett. Ennek ellenére megtelt a kordonnal kijelölt nézőtér, sőt akadt olyan járó-kelő is, aki a távolban megállva hallgatott bele ebbe a rendkívüli előadásba.

A műsor szerkesztője, Kóváry Katalin, olyan szövegeket válogatott össze, mely hiteles képet ad Kányádi Sándor életéről, költészetéről. Nyitányként a Sörény és koponya című költeményt hallhattuk, ami rögtön Nagygalambfalvára, a költő szülőfalujába repített bennünket, megidézve Sándor bácsi születésének körülményeit: egy árván maradt kiscsikóval (a kanca ellés közben pusztult el) valamint egy életben hagyott kiskutyával egyszerre látta meg a napvilágot. Ez az esemény annyira megha-

tározó volt számára, hogy egyik nyilatkozatában a következőket mondta: „Lényegében mit szerettem volna megírni életemben? Egy lóról és egy kutyáról szerettem volna írni.” A vers alaptematikája a halál, a búcsú az est meghatározó motívumává vált.

Azonban az előadás mégsem egy borongós hangvételű darab volt, hiszen a szövegek és dalok megszerkesztettsége mindig feloldotta a búskomorságot. Párbeszédet folytatott egymással a dallam és szöveg, melyet a Kaláka együttes a tőle megszokott játékosággal, gyerekfűlnek (is) barátságos hangszerezéssel vitt színre. Amikor a szöveg úgy kívánta egy, ácsmester kopácsoló műhelyében találtuk magunk (Faragott versike), vagy kuruttyoló békák közt (Békabúcsúztató), de az afrikai dzsungelbe is elkalandozhattunk, vagy épp egy bécsi templomban, fehér oszlophoz dőlve rekviemet hallgathattunk. Bogdán Zsolt, ballonkabátját felvéve, Kányádi Sándorként kalauzolt végig érzelmi mélységeken és magasságokon, időn és téren keresztül. Egyszerre láttuk a Hargita fölé terülő Göncölt és a Dél-Amerikát beborító Dél Keresztjét (Dél Keresztje alatt), éltük át a szerelem édes-keservét (Kaland), kellő iróniával sas által elragadott papagájként fogalmaztunk meg kritikát (Fekete mese), vagy számot vetve búcsúztunk az élettől (Halottak napja Bécsben).

Az est végén nyomtatványokat és hanganyagokat lehetett vásárolni és dedikáltatni, azonban lélekleben egy olyan egyedi utazás emlékét vihette mindenki magával, mely egy életre szóló élményt jelent.

Móga Renáta

A BORSZÉKI SZENT ISTVÁN TEMPLOMBÚCSÚ MARGÓJÁRA

Eleink, a pogány ősmagyarok, István király vezetésével a kereszténységhez csatlakoztak a múltban. Mi kinek a vezetésével, hová csatlakozunk a jelenben?

Párizs egykori bíboros-érseke, Jean Marie Lustiger, bár zsidó származású volt,

egy lelki élmény hatására katolikus hitre tért, megkeresztelkedett, sőt a teológiai tanulmányok elvégzése után felszentelt pap, majd püspök, végül pedig a római egyház bíborosa lett. Ennél fogva alapos ismerője volt mind a zsidó, mind pedig a

keresztény vallásnak. Ez a hírneves ember egy alkalommal, az egyik nemzetközi konferencián tartott előadásában a következőket mondta: „két népnek fennmaradása a világtörténelemben valóságos csoda – a zsidóké és a magyaroké.

(folytatás az 5. oldalon)

HELYHATÓSÁGI VÁLASZTÁSOK

lesznek szeptemberben

Idén szeptember 27-én, vasárnap tartják Romániában a helyhatósági választásokat. Borszéken, a hagyományokhoz híven, a polgármesteri hivatal, illetve a Zimmethausen Iskolaközpont épületében alakítják ki a két szavazóközteret.

A kormány időközben ismertette azokat az óvintézkedéseket, amelyeket a voksolás alkalmából foganatosított a koronavírus-járvány terjedése ellen.

Minden szavazóhelyiségben kötelező lesz a szájat és az orrot eltakaró maszk viselése mind a választók, mind az urnabiztosok, mind a biztonsági emberek számára. A ki- és belépéskor is használni kell a kézfertőtlenítőket, és a szavazópecsétet is fertőtleníteni kell majd visszahelyezni az asztalra a használat után.

Minden választópolgár maga veszi el a szavazólapot, a személyazonossági kártyák hátoldalára pedig nem ragasztanak voksolást igazoló öntapadós matricát, hanem a számítógépes rendszerben ellenőrzik majd, hogy az illető szavazott-e vagy sem aznap valahol másutt.

A szavazófülkéket szilárd fallal kell elválasztani egymástól

A választópolgároknak egymástól másfél méter távolságra kell tartózkodniuk, és az urnabiztosokat is ugyanilyen távolságra ültetik egymástól, ráadásul egy-egy átlátszó fólia- vagy polikarbonát-fallal választják el őket.

A szavazófülkék oldalsó falainak is szilárdnak kell lenniük (műanyagból vagy fából készítik majd), függöny csak a

bejáratnál lehet.

Ha sor alakul ki a szavazóhelyiség előtt, a csendőrök/rendőrök feladata lesz, hogy a várakozók biztonságos távolságra álljanak egymástól. Még a nagyobb alapterületű szavazóhelyiségben sem tartózkodhatnak egyszerre többen húsz főnél, beleértve a biztonságiakat és az urnabiztosokat is. A szavazóhelyiségeket kétóránként szellőztetni és fertőtleníteni kell, ilyenkor 10 percre felfüggesztik a voksolást.

A borszéki választókerület által kiállított dokumentumok, a választáson versenybe szálló pártok és jelöltek listái a polgármesteri hivatal főbejáratánál található hirdetőablán, illetve a Borszék-fürdő.ro (Statiuneaborsec.ro) internetes portálon tanulmányozhatók.

Rédai Botond

(folytatás a 4. oldalról)

A zsidók a mózesi törvény megsabta különállóságuk miatt, a magyarok pedig a kereszténységhez való csatlakozásuknak köszönhetik megmaradásukat, Szent István királyuknak. Ő egyszerre volt államférfi és apostol, s nem pusztán egyéni érdekeket szem előtt tartó politikus, akiből ma olyan sok van. Ne gondoljuk egyszerű feladatnak ezt. Az adott kor keresztmetszete is ugyanazon nehézségek, kihívások feladatát mutatja, mint ma. Széthúzás, az egyén kívánságainak előnyben részesítése a közösség kárára, valamint érdekek mentén megfogalmazott elvárások, mint ma is.

A pogányságból a keresztény hitre való áttérés nem volt számára könnyű, feszültségek nélküli feladat. A feladat súlyosságát nagyon jól érzékelteti Sík Sándor István király című drámája, amelynek egyik jelenetében Nagyboldogasszony ünnepe előestéjén egy heves szócsata során a feleség Gizella ezt mondja Istvánnak: „meg akarja ölni benned a magyar a keresztényt”, az ellene lázadó Vazul pedig ennek éppen a

fordítottját állítja, és azzal vádolja: „a keresztény ölte meg benned a magyart”. Hallván ezeket a súlyos vádakot, István király magából teljesen kiborulva ezt mondja: „Nem! Ez a kettő - mármint a magyarság és a kereszténység - nem kettő, hanem egy! És egygyé kell lennie az én drága népem szívében is, mert meghalunk (illetve elveszünk, elpusztulunk), ha e kettő egygyé nem lesz bennünk”.

Talán itt van a magyarságunk és kereszténységünk ma is annyit emlegetett problémájára a megoldás. Mert megoldatlan, azt jelenti, hogy ezer év elteltével sem akarunk róla tudomást venni, még kevésbé megvalósítani azt. Ígérhetünk vagy fejleszthetünk infrastruktúrát, javíthatunk templomot, de ha e kettő egygyé nem lesz bennünk...

Amikor Imre fia váratlan halála miatt, a trónutódlás nehéz kérdésén hosszú éjszakákön át egymagában töpreng, hiszen emberileg két választási lehetősége van csak: vagy a pogány rokon, Vazul, vagy az olasz

keresztény, Orseolo Péter – valósággal megretten. Ugyanis: ha a szívéhez vérséگیleg közel álló Vazult választja, a „tiszta magyart” úgymond, féltene kell tőle az alig megfogant fiatal magyar kereszténységet. Ha viszont a velencei Pétert választja, aki „keresztény ugyan, de nem magyar, idegen”, a magyarság függetlenségét és jövőjét kell féltene tőle. Végül is döntött, sem az egyiknél, sem a másiknál, hanem a mi megváltó Jézusunk édesanyjánál, az általa Magyarok Nagyasszonyának nevezett Szűz Máriánál köt ki, s őt választja közvetlenül a halála előtti válságos órákban. Személyesen neki ajánlja népét és országát, mert benne véli megtalálni az Ég oltalmát. Azóta is e kettősség életünk megnehezítője, megkeserítője, s talán helyzetünk, magyarságunk és kereszténységünk mikéntje a kettő közül való választás, mert ma már nem látjuk, nem akarjuk látni a harmadik lehetőséget, mely közös nevezőre hozhatja az előbbi kettőt és építheti közösségei jövőjét, nem csak érdekét.

A pap

SZOMSZÉDOLÁS

Mini Erdély Park

Múlt hónapban indult rovatunkban egy-egy környező települést, turisztikai látványosságot mutatunk be. Algyógy értékei után kalandozunk egy hozzánk picit közelebb eső településre, Szejkézfürdőre, ahol alkalmunk lesz megtekinteni egész régióink épített értékeit és még nagy távolságokat sem kell megtenni érte.

Hargita megyét sem kell elhagyni, hogy az ember egy nap bejárja egész Erdélyt. Megnyílt Románia egyetlen makettparkja, mely bemutatja Erdély színes, izgalmas világát. Szejkézfürdőn, Udvarhely mellett, Orbán Balázs síremléke és az őrt álló székelykapuk szomszédságában a Székely Legendárium csapata megépítette a Mini Erdély Parkot. A

látogató várak, kastélyok, udvarházak, híres iskolák, őrtornyok, templomok és parasztporták kicsinyített mását tekintheti meg, amint körbesétál a kialakított sétányokon. A kincses város, a régi Kolozsvár, vagy az építészeti különlegesség, az udvarterek városa, Kézdivásárhely is látható kicsiben. Megmentett történelem, sűrített nemzeti örökségünk ez a park. A látogató a „milyen jó újra látni” és az „ezt mindenképp fel kell keresni” érzése, szándéka között ingadozik, míg bejárja a már elkészült részeket.

A Park még nem teljes, nincs befejezve. Egyelőre 40 makett mutatja be a multikulturális Erdély épített örökségét. Szeptember végére 64-re bővül a számuk. A tervezők elképzelése szerint a Mini Székely gőzös fogja szállítani a látogatókat. Szejkézfürdő turisztikai kínálatában még bivalyos szekerezés, borvízmúzeum, székelykapu-kiállítás és rövidesen az Orbán Balázs Látogatóközpont is szerepel.

Csak el kell indulni! Irány: Szejkézfürdő.

Kolbert Tünde

MIRE VALÓ A NYÁRI SZÜNET?

A pihenésnek fontos szerepe van a legjobb teljesítmény elérése szempontjából. Ugyanis ilyenkor regenerálódik a test, raktározódnak el az információk, gyógyulnak be a kisebb (nagyobb?) sérülések, és ilyenkor gyűjt az ember energiát, hogy az újabb megméretetésekor legyen miből merítkeznie.

A pihenésnek legalább olyan fontos szerepe van mint a munkának!

Azt hiszem, az mindenkinek egyértelmű, hogy mennyire leterheltek a diákok az iskolában (meg az egyéb elfoglaltságok miatt), muszáj tehát, hogy legyen olyan idő, amikor valóban tudnak töltekezni. Ilyenkor nemcsak egy hétvégéről van szó, hiszen mire kifújja magát a diák, már újra itt a hétfő reggel, hanem az olyan igazi, hosszú pihenésről, amikor tényleg el lehet lazulni. A pihenés lehet bármi, ami jól esik. Mivel kamaszokról van szó, nyilvánvaló, hogy sokat alszanak, ami nagyon helyes, mert a tanév közben krónikus alváshiányban szenvednek. Ezek után lehet gördeszkázni, mozizni, zenélni, számítógépes játékot játszani, olvasni, vagy egyszerűen csak

együtt lenni a haverokkal, barátokkal és lazulni. De van egy nagyon fontos és érdekes dolog, amit a szünetben csinálni lehet!

Most van lehetőség arra, hogy megtapasztald, a tanulás egyáltalán nem egyenlő az iskolai tanulással. Igen, a nyári szünetben is tanulj valamit.

Hogymi van???

Igen, jól olvastad, tanulj valamit. De ez a valami olyan legyen, amit szeretsz, ami érdekel, amivel jó foglalkozni.

És hogy miért fontos ez? Mert így megtapasztalod (nemcsak beszélnek róla, hanem első kézből tapasztalod), hogy a tanulás természetes folyamata az, hogy utánajársz dolgoknak, kipróbálsz az új ismereteket, hibázol, sokat-sokat hibázol, de a hibákból tanulsz, majd újra és újra próbálkozol, és rájössz, hogy egyre jobb leszel. Megérted, hogy a belső motivációnak mekkora szerepe van abban, hogy eredményeket érj el. Megérted, hogy befektetett energia és idő nélkül nem várhatod el reális fejlődést. De azt is megtapasztalod, hogy az az idő, míg a

„tanulnivalóval” foglalkozol nem muszáj, hogy unalmas, vagy épp utált elfoglaltság legyen. Ez a tapasztalat pedig azért fontos, mert egyrészt szeptembertől át tudod emelni az iskolai tanulásba is – legalábbis megpróbálhatod. Azaz keresel a tanulásban is olyan nézőpontokat, területeket, amik érdekelnek, ahol fel tudod kelteni magadban a belső motivációt. Hiszen most már tudod, hogy ez mennyire fel tudja fokozni a fejlődést. Másrészt viszont azt is meglátod, hogy a tanulás nem csak az iskola négy fala között létezik. Minden tanulás, amikor új ismereteket próbálunk magunkba szívni vagy épp alkalmazni. Ahhoz pedig, hogy lépést tudjunk tartani a világgal, folyamatosan tanulni, fejlődni kell. Vagyis nem kell, de érdemes, ha nem akarsz majd kimaradni a sok új és izgalmas dologból, ami vár még rád.

A nyári szünetben, kedvtelésből történő tanulás az egész életen át tartó tanulás előszobája. Ami pedig egy izgalmas és érdekes világra nyit ajtót. Rajtad múlik csak, hogy nyitogatsz-e ilyen ajtókat.

Kovács Júlia

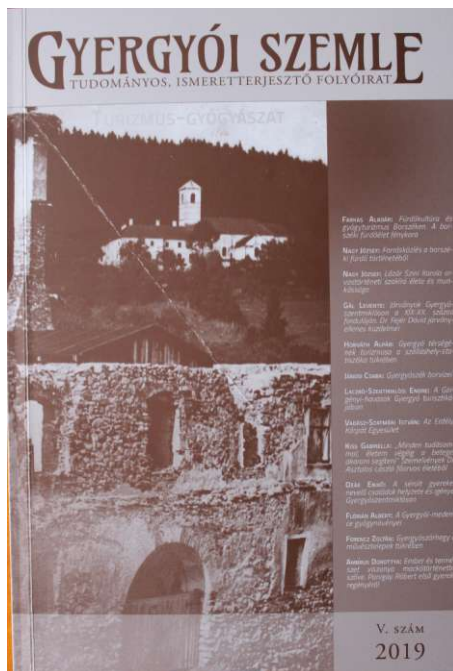
KÖNYVAJÁNLÓ

Megjelent a Gyergyói Szemle 5. száma

A Gyergyói Szemle 5. száma (egy tudományos, ismeretterjesztő folyóiratról van szó, amely a Gyergyói-medence történelmi-, gazdasági-, néprajzi-, természetrajzi-, szociológiai és kulturális életét mutatja be) súlypontosan a turizmusgyógyászat témakörét járja körül. Több írás is foglalkozik településünkkel. Ez érthető is, hiszen Borszék- a Gyilkostó mellett- a Gyergyói-medence legfelkapottabb üdülőhelye.

Dr. Horváth Alpár a Babes-Bolyai Tudományegyetem adjunktusa, geográfus-közgazdász mintegy 35 oldalon keresztül elemzi Gyergyó-térség turizmusát a szálláshelyek tükrében. A 2019-es hivatalos adatok szerint városunkban 33 egység 281 szobával és 627 férőhellyel rendelkezik, ezzel a térség legnagyobb szállásadója vagyunk. A vendégéjszakák száma az Országos Statisztikai Intézet adatai alapján jóval húszezer fölött van. Borszék vonzereje egyre nagyobb. A természet adta lehetőségek: barlangok, borvíz, a jó levegő mellett itt van az épített örökségünk: az Ó-Sáros-fürdő, a Tündéerkerti népi feredő, a Borvízmúzeum, a mofetta, a nyári bob, meg a sípályák megannyi kikapcsolódási lehetőséget biztosítanak az ide érkezőknek. Újabban termékeinket népszerűsíti a Hargita Megye Tanácsa által létrehozott Hargita Községi Fejlesztési Társulás a Visit Hargita honlapon keresztül, amelynek okostelefonos alkalmazása is van.

A Dr. Nagy József történész által lektorált és kiegészített Fürdőkultúra és gyógyturizmus Borszéken c. tanulmány részletesen vázolja a borszéki fürdőélet történetét a kezdetektől 1918-ig. A gazdagon illusztrált anyag áttekinti Borszék történetét a 16. századtól az első világháborúig, kiemelve az Osztrák-Magyar Monarchia idejét, amikor településünk első virágkorát élte. Nagy József egy 1942-es levéltári dokumentumot is közöl. Ebből kitűnik, hogy Borszék-fürdő gyógyhelyi bizottsága elhatározta egy külön prospektus megjelentetését, amire 1.130 Pengőt fordít.

Könyvtárat létesít, amelyre 500 Pengőt szánnak, plusz újság és folyóiratra újabb 200 Pengőt. Fizetésemelésre 30-50%-ot terveznek. A fürdővendégek ellátására biztosítják az élelmiszer mennyiséget. A szükséges zöldség biztosítására 2 hold területet bérelnek és abban saját kezelésben zöldséget termesztnek. A panziók és vendéglők a Közellátási Miniszter rendelete által megszabott árakat kell alkalmazzák és csak 1,50 Pengő emelést engedélyeznek.

János Csaba síkszeredai geológus, a Csíki Természetjáró és Természetvédő Egyesület elnöke a gyergyói borvizekről ír. Ismerteti a borvízforrásaink típusát, a benne szereplő fő kationokat és anionokat. Sorait Gárdonyi Géza idézettel zárja: „...ilyet csak az angyalok isznak a mennyországban.” Illusztrációként láthatjuk a Borvízmúzeumot, az Ó-Sáros-fürdőt, a Madonna-forrást.

Vadász-Szatmári István az Erdélyi Kárpát Egyesület gyergyói tagozatának elnöke és Balázs Katalin gyergyószentmiklósi újságíró tanulmányuk bevezetőjében megemlítik, hogy az EKE gyergyószéki osztálya 1897. augusztus 19-én alakult Borszéken. Egyik alelnöke Köllő János fürdőigazgató lett. Idézik Urmánczy Nán-

dor akkor megjelent beszámolójából: „...arra van predesztinálva Borszék, hogy nem csak hazánk, de messze föld első fürdőhelye legyen”. 2016-ban Borszéken szervezték (szerveztük) az EKE nemzetközi táborát, ahol 1501 résztvevő élvezte a település vendégszeretetét és gyönyörködhetett a vidék szépségében. Jelenleg is vannak borszéki tagok ebben az aktív turista szervezetben.

Laczkó-Szentmiklósi Endre gyergyóremetei nyugdíjas történelemtanár, helytörténész, a Görgényi-havasok turisztikai kínálatát ismerteti az olvasókkal. Olyan „egzotikus” helyeket mutat be, mint a laposnyai vadászkastély, a román királyi kastély, a Horthy-kastély, a gödemesterházi karmelita kolostor, a maroshévízi termálvizek. Bemutatja a téli sportlehetőségeket és gyalogtúra lehetőségeket is.

Nagy József tollából olvashatunk a szárhegyi Lázár Szini Karola orvostörténeti szakíró életéről és munkásságáról, Gál Levente levéltáros a 19-20. század jelentősebb járványairól közöl egy alapos összeállítást. Dr. Kiss Gabriella a gyergyószentmiklósi Szent Erzsébet Idősek Otthonának vezetője Dr. Aszalos László gyergyóremetei főorvossal készült interjút közli. Flórián Albert orotvai gyógynövénytermesztő és természetes gyógymód tanácsadó ismerteti néhány gyógynövényt, de betekintést enged a gyűjtésbe, feldolgozásba, illetve jó néhány saját készítményt is bemutat. Ferencz Zoltán a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ művészeti igazgatója ismerteti a művésztelep történetét napjainkig. Deák Enikő doktorandusz írásában a sérült gyerekeket nevelő családok helyzetét taglalja. Az irodalom rovatban Ambrus Dorottya magyar szakos hallgató révén olvashatunk Panigay Róbert orvos és vadászíróról, illetve egy részletet a Muki – Egy medvebocs története című gyerekgregényből.

A Gyergyói Szemle most ismertetett száma megtalálható a borszéki Kamenitzky Antal könyvtárban. Jó olvasást kívánok!

„NEM A BÚCSÚZÁS FÁJ A LEGJOBBAN. HANEM AZ ÚR, AMI VELÜNK MARAD UTÁNA.”

„Tudom, hogy meghaltál, de nem hiszem, még ma sem értem én; hogy pár kavics mindörökre bezárhat, hogy föld alatt a házad és a házad, ugyan hogy érteném.”

Szabó Magda

Tudod, az életben vannak olyan tragédiák, amelyekre egy egész közösség megdöbbenve tekint. Persze, hogy tudod, hiszen mi is beszéltünk ilyenekről. Csak azt nem fejtettük ki, hogy milyen lehet, mikor te vagy a főszereplő? Nem kellene erre választ adnia senkinek, te mégis, mint annyi mindennek gyerekkorunkban, elébe mentél ennek a kérdésnek is. Tetted ezt, úgy képzelem,

mosolyogva, sziporkázó mondatokkal, hatalmas kalandvágygal. Ezért a kalandért nagy árat fizettél, túl nagyot.

Egy közösségből ugyan el lehet menni messzire, hosszabb-rövidebb időre, de végleg elszakadni belőle képtelenség. Dean Ray Koontz gondolataival élve: „Ez a legszentebb kötelezettségek egyike, amellyel a barátok, a családtagok tartoznak egymásnak. Nem hagyják kialudni az emlékezés lángját, így aztán, senki sem tűnik el azonnal és nyomtalanul a világból, valamilyen szinten tovább él, legalábbis addig, amíg azok élnek, akik szeretted.” A választ örökre megtartod magadnak.

Búcsúzóul engeddd meg, hogy a helyi lapban megjelent írásodat idézzem, mely olyan szépen tükrözi jellemedet: „Elmentem az erdőre, hogy nézzem meg, hogyan dolgoznak a munkások. Az út szélén egy igen kicsi csemete volt. Akkor jött a traktor, én gyorsan kihúztam és elültettem az erdő szélére. Mellette forrás volt. Azután többször is jártam a csemetéhez és láttam, hogy megfogant.” (Várad József, IV. B, Források, 2001. jún., V/6.sz) A mára fává érett csemete mementóként áll az utókor számára. Osztálytársaid nevében búcsúzom tőled, szüleidnek, hozzátartozóidnak mielőbb vigasztalást kívánok. Isten veled, Jóska, Isten veled!

Móga Renáta

A 60 ÉVESEK TALÁLKOZÓJÁNAK MARGÓJÁRA...

Hát igen, az életünkben eggyel több szép emléket szereztünk.

Adósnak érzem magam a köszönetekkel.

Köszönet a kortársaknak, akiknek volt lehetőségük részt venni.

Köszönet a Plébános Úrnak a szép szavakért és a mise elvállalásáért – elég későn szólunk. Nyilvánosan kérek elnézést a csoportfotózásból való kimaradásáért – szerintem nemcsak én, hanem a többiek is egy cseppet el voltunk érzékenyülve és egyszerűen nem jutott eszünkbe...

Köszönet a hozzánk tartozóknak, ismerősöknek, barátoknak, akik részt vettek a szentmisén és köszöntöttek – megint jött az elérékenyülés...

Köszönet a Faló vendéglőnek. Ha nem mondják vissza egy nappal a rendezvény előtt a több mint egy hónapja megbeszélte foglalat, akkor nem lett volna alkalom megismerni az Árvácska vendégszeretét. (máskülönben én megértem a foglalás lemondásnak okát – tényleg valószínűnek tartom, hogy a turisták után az asztalonkénti jövedelem nagyobb, és

nem részletezném az adott szó erejét hiábavalóan). Remélem, elérik majd azt a profit szintet, amikor megengedhetik maguknak azt a luxust, hogy betartsák az ígéreteket.

Köszönet az Árvácskának, hogy az utolsó pillanatban is felvállalták rendezvényünket (idézet tőlük: – elvégre borszékiek vagyunk, nem?). Nem részletezem az étel – ital minőségét, mint mindig, most is minden finom és ízletes volt. Inkább kihangsúlyoznám azt a vendégszeretetet, amit itt éreztem és tapasztaltam. Le a kalappal!

Még egy köszönet az Árvácskának a tortáért. Nem térek ki rá, hogy milyen volt (természetesen nagyon finom), hanem inkább a figyelmességüket és a hozzáállásukat dicsérem.

Ja, míg el nem felejttem (elvégre már hatvanas vagyok), megegyeztünk, hogy minden év augusztus utolsó szombatján délután kettőkor találkozunk az Árvácskában.

Erről ennyit hirtelen.

Patka Róbert

Játék

A júliusi számban megjelent feladvány megoldása:

1-Vf1+!

2Fxf1-Hf3++

3Ke2-Fxc4#

Megoldás: *Vodã Costel*

Újfeladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a [turism.borsec@gmail.com](mailto:borsec@gmail.com) e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

Lép a fehér, matt 3 lépésből!

Anyakönyvi hírek

Elhalálozás

Molnar Agneta 1936.01.21 - 2020.08.18

Kolozsi Ernő 1975.03.10 - 2020.08.09

Bajko Tamas 1955.03.07 - 2020.07.30

Őszinte részvétünk!

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Móga Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Fazakas Mihály Emese, Farkas Aladár, Ferenczy József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Márton József, Pethő Csongor, Rédei Botond

Számitógépes szerkesztés: Móga Attila

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós